

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdij minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvomda-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Agrárpolitika.

Zombor. 1896. július 6.

Egyre-másra azt beszéljük, hogy a folytonos rossz időjárás nagyon kihat az idei termésre. Az utóbbi idők viharai, sűrű esőzése sokat ártnak a vetéseknek s a kitűnőnek ígérkezett termés sokban lerontották.

De azért reméljük a legjobbat s bátor reménykedésünket tán nem sujtja csalatkozás. A legjobb termés mellett is komolyságra kell, hogy intsenek a mezőgazdaság azon bajai, melyek nemcsak Magyarországot, hanem még az agrikulatúrailag sokkal fejlettebb Németországot és Franciaországot is sujtják. A francia miniszterelnök csak a napokban helyezett kilátásba számos, a mezőgazdaságot érdeklő rendszabályt, annál inkább szükségünk van nekünk arra, hogy az állam és a társadalom vállalva törekedjenek a földmivelés bajainak elhárítására.

Midőn legjobban megy dolgunk, akkor kell gondolnunk a rossz napokra s ép azért a remélhetőleg jó aratás alkalmából kell foglalkoznunk a jövőbeli rossz termések eshetőségeivel s pedig nemcsak gazdasági, hanem egyszersmind politikai szempontból is.

A jó termés Magyarországon politikai siker, a rossz — politikai csapás. A jó termés jó budgetet hoz létre, megtölti meleg vérkeringéssel az állam és társadalom szervezetét. A jó termés, még alacsony gabonaárak mellett is előnyös gazdasági, politikai és társadalmi következményeket von maga után.

Amennyiben ugyanis alacsonyabakká lettek az árak, annál fokozottabb a termelés eredménye. Az 1891-iki nagy termésünk idején közel 9 százmillió forint értékre volt tehető öt főterményünk értéke, holott a magas gabonaárak idején alig termeltünk 6—700 millió forint értékű gabonát. Az alacsony gabonaár, bár nagy baj, nem föltétlenül lerombolja mezőgazdaságunknak. De csak legalább középtermés idején. Amde még közep-termésekre sem lehet mindig számítani, el kell készülnünk a bekövetkező rossz termések egész sorozatára. Sem rossz, sem jó termésünk nem szabályozza többé az árakat. Ha a 60-as évek aszályaihoz hasonló hőség pusztítaná el nagy éléstárunknak — az Alföldnek termését, a gabonaárak akkor sem lennének magasak, hacsak Amerika és Oroszország szintén hasonló csapás alatt nem szenvednének. Kevés gabona és alacsony ár: ez a nagy fenyegetése a magyar mezőgazdaságnak.

Még nagyon messze van azon idő, midőn mezőgazdaságunkat a csatornázás biztosítani fogja a szárazság s az alagsövezés a tulnedvesség ellen. Addig mind a két baj katasztrófát hozhat ránk. És e tekintetben a gazdálkodás intenzivitása sem sokat segít. Mi sem mutatja annyira gazdaközönségünk törhetlen erejét a hősi küzdelemben, mint az, hogy az utolsó másfél évtized alatt körülbelül 30-40%-al fokozni tudta a termés eredményt katasztrális holdanként. A magtermelés külterjesen is nagy méreteket vett a küzdelem hatása alatt; sőt oda jutottunk, hogy a területeket nem igen tanácsos többé a magtermelés alá bevonní. A belterjesség fokozható ugyan még, mert hisz most sem értük el sem az angol, sem a belga méreteket; de sem egyik, sem másik irány nem képez teljes garanciát mezőgazdaságunkra nézve. A helyes agrár-politikának igen sok pontozata van. Kívánatos, hogy a pontozások a tulzó agráriusok nagyrészt helytelen követeléseivel szemben minél részletesebb és meggyőzőbb kifejezést nyerjenek.

A két ellentétes fölfogásnak vitakozása alkalmat szolgáltatott tételeit ezuttal nem fejtegetjük, csakis azon pontra szorítokozunk, melyet a liberális és retrográd iskola egyaránt elfogad. Ez a magtermelésről való átmenet előkészítési siettetése.

Az előkészítés részben már meg is történt, a mezőgazdasági ipar fejlesztése s az állattenyésztés oly evolúciója által, melyre büszke lehet minden magyar ember. Bizonyára szívesen veszi mindenki tudomásul, hogy a kormány agrár

politikája kiváló gondot fordít az átmenet előmozdítására, a mi kitűnik abból is, hogy a jövő évi budgetbe nagy, az eddigieknél sokkal magasabb összegek lesznek fölvéve az állattenyésztés további fejlesztésére. Darányi Ignác földmivelési minisztert szívesen üdvözljük a nagyobb méretű és bátor kezdeményezés útján.

A legközvetlenebb átmenet kétségkívül az állattenyésztés s ha csak ez fejlődik is megfelelő méretekre, mezőgazdaságunk már ezáltal biztosabb és virágzóbb jövőnek fog örvendeni. Az agrikulatúra legnagyobb garanciája, az ipar még hosszabb időn át nem fejlődhetik ki egész hatalmával. A helyes agrárpolitika szem előtt tartva e távolabbi célt is, közelebbi eszközökkel kell, hogy számoljon. Szerencsére ez eszközök sorozatát nem meríti ki az állattenyésztés és mezőgazdasági ipar fejlesztése. Ez eszközök felismerése és alkalmazása előfeltételét képezi a mezőgazdasági akció megindításának, a kezdeményező lépéseket akkor kell megtenni, midőn még nincs nagy baj, sőt még aránylag jól megy dolgunk. A veszedelem idején való kapkodás haszon helyett csak rontana. Darányi Ignác nyugodt ítélő tehetségében, s helyesen fontolgató, de azután szilárd elhatározási képességében a liberális agrárpolitikának biztos garanciáját pillantjuk meg. Azon agrárpolitikának biztosítékát, mely hivatva van nemcsak a bajok orvoslására, hanem egyszersmind az ellentétek kiegyenlítésére, s az annak közszellemének megnyugtatóására.

Néppárti gyűlés Palánkán.

— Eredeti távirati tudósítás —

Palánka, 1896. július 5.

A néppárt egyenbány korifeusa Apatin után Palánkán próbált ma propagandát csinálni elveiknek.

Reggel 8 órakor hajón érkezett Palánkára gróf Zichy Aladár, Zichy Nándor fia; kíséretében voltak: dr. Zelenyák János, az ismert nevű néppárti képviselő, Miller József, Mócsy Antal, Marsovszki Endre.

Zichy gróf Schröder palánkai plébános üdvözlő szavai után kocsiáraült s a fogadására megjelent polgárok kíséretében a plébániára hajtattak. A délelőtti folyamán jöttek össze a tovarisovai választókerület róm. kath. lelkeszei; mindnyájan megjelentek, kivéve Keszer bukini plébánost. Ott voltak még Mihajlovics Endre temerini, Steetz György apatini plébánosok, a néppárt szerepvivő tagjai.

Délben Schröder palánkai plébánosnál Zichy és kísérete, valamint a kerületbeli papság tisztelgetésre ebéd volt. Délután 1 óra felé kezdett népesedni a vásártér, melyen a népgyűlés tartandó volt. Két tribúnát állítottak fel, az egyiket a magyar és német szónokok, a másikat a szerb és tót szónokok számára.

A szőpre fordult idő, az ünnepnap s a polgárság érthető kíváncsisága, melylyel a grófi vendég s kísérete, valamint az előadandó program felé fordult, szép közönséget hozott össze a három Palánkáról s a vidékről. A megjelent papságon kívül mennyi volt közöttük a néppárti érzelmű választó, azt számszerűleg megállapítani nehéz. A legvérmesebb reményű néppártiak is azonban csak a mai gyűléstől és annak hatásától várják a néppárti szavazatokat, mert a néppárt részéről sincs semmi kétség abban, hogy alig van választó-kerület az országban, mely olyan rendületlen bizalommal sorakozott s sorakozik Gromon Dezső s a szabadelpvűpárt mellé, mint a tovarisovai kerület.

Zichy Aladár gróf rövid elnöki megnyitóját után, melyben keresztény Magyarország szükségességét s a kereszténység elleni támadásokat (? — Szerk.) fejtegeti, Miller János mondott magyarul a néppárttól beszédet, majd Marsovszky Endre beszélt németül közgazdasági állapotainkról, panasolván a magas adót, az alacsony gabonaárakat s támadván a börzét. Ugyanerről beszélt Mócsy Antal magyar nyelven.

Ezután Zelenyák János orsz. képviselő lépett a közönség elé; öt negyed óráig tartó német beszédet mondott a megjelent közönség nem kis multságára; szinpadon sem láthatók pathetikusabb gesztikulációk, szemforgatások s ugrándozások, mint a minőket Zelenyák ur hosszu s a vége felé teljesen unalmassá vált beszéde kíséretében véghez vitt. Az igazsághoz hiven konstatalunk kell, hogy ez a dörgedelmes beszéd eltévesztette hatását, mert a mi komoly néptünk legfeljebb mosolygott

azon, sőt a gyűlésen megjelent papság is mintba egy kicsit szégyenkezett volna; nagyon is tisztában vannak azzal, hogy az olyan hang, melynek tenorja az, hogy egy az Isten és Zelenyák az ő profétája, nem Bácskába való. Különb Zelenyák ur úgy látszik maga-magát sem vette valami nagyon komolyan, mert egy-egy hangzatos mondaná után olyan jóízűeket nevetett, hogy a közönség is jóízű kacajra fakadt. Beszélt még Zelenyák ur tótul is, továbbá Jankovits Döme és Karanovits Mladen szerbül, mire következett az elnöki zárszó, melynek kapcsán gróf Zichy Aladár elfogadottnak jelentette ki a néppárt ismert programpontjait, különösen az egyházipolitikai törvények revíziójának szükségességét.

Ezzel a gyűlés, mely különben teljesen rendben folyt le, véget ért.

Este bankett volt egy kisebb vendéglőben; Zichy gróf és kísérete hétfőn reggel távoznak el.

A politikai hatóságokat a népgyűlésen Hipp Dezső főszolgabíró képviselte.

Ismerve a tovarisovai kerület választó polgárainak Gromon Dezsőhöz való benső ragaszkodását s emlékeztetnünkben lévén az az igazán szívből jövő óváció, melyben a nemrég Palánkán járt Gromon Dezsőt az egész választókerület polgársága tündetőleg részesítette, úgy hisztük, a néppárt maga sem fogja akcióját egyébként tekinteni, mint szárnypróbálgatásnak, mely azonban a népgyűlésen ural kodothideg hangulat után itélve, sikerre alig fog vezetni.

(Egyelőre csak tudósítást hozunk a palánkai néppárti gyűlésről, fentartván a jogot, hogy legközelebb a bácsme gyei néppárti mozgalomról nézeteinket elmondjuk. Szerk.)

Kiállítás és kiállítók.

XI.

Papír-ipar, sokszorosító ipar. Ez a tizenötödik csoport. És a kerület természetesen nincs képviselve sem a papírgyártás, sem a papíráruk alcsoportjában. Nincs mivel. A sokszorosító iparban is számos nézve kevesen vannak a kiállítók abban a külön díszes csarnokban, melyhez fogható e szakma részére még nem is minden világi kiállításon volt látható.

Bába Sándor képviseli a szegedi kamara kerületéből legimpozánsabban a könyv- és könyvnyomtatást és egyszersmind a könyvkötést és cartonagot. Saját díszes szekrényében állítja ki ösmert és elősmert szegedi műintézetének készítményeit. Tömegüket képező nyomtatványjaiból több száz mintát állít ki nagy könyvalaku dobozokban, azonkívül bemutat néhányat művészi kivitelű könyv- és könyvnyomtatásból, saját könyvkiadványaiból. Mindezek pedig bátran összehasonlíthatók a legelőkelőbb műintézetek által kiállított hasonló cikkekkel akár izlés, akár kiviteltől, ami kétségkívül igazolja, hogy ez a gazdagon felszerelt és kiváló szakértelemmel vezetett szegedi műintézet folyvást előrehalad és fejlődik.

Kiállítanak még a kerület könyvnyomdái közül Berkovits Márk (Kula) nyomtatványokat és könyveket, Lówy Lajos (O-Becse) nyomtatványokat és irodalmi kiadványokat.

A fényképezet csoportjában három kiállítója van a kerületnek és első ezek között Keglovich Emil szegedi fényképész. Pompás, izlésesen díszített fülkét foglalt el a kiállításon, melyben föltűntést keltenek a művészi kivitelű és izlésű platinotípiák, kromóképek, platin-akvarellek, más kisebb és nagyobb fényképek és egy pigment-kép. Keglovich jó nevű és elismert szegedi műtermének ez a kiállítás méltó bemutatója és a látogatók, de a szakemberek, még a versenytársak is készséggel kifejezésre juttatják, hogy a szegedi atalier a legelőkelőbb színvonalon áll.

Kiválnak még a fényképezeti kiállításon a kerületből Plohn Illés hmvásárhelyi fényképész főleg az ottani népeletből való sikerült fölvételekkel és Singer Samu zombori fényképész.

Általában kevés kiállító van a tizenhatodik csoportban, mely az arany, ezüst, díszműárakat és illetőleg még az ugynevezett apró árakat tartalmazza. A csoport az utóbbi részében négy kiállító van a kerületből: Bernhard Ferenc ó-becsei kefekötő és szakmájába vágó készítményekkel és ugyanilyenekkel Hlaváts Mátyas apatini s Novák Gyula zombori kefekötők, továbbá Weigner József véső.

Nagyérdékű látványosság és egyik legszebb része a kiállításnak a tizenhetedik csoport, melyben a hadügy van föltűntetve. De a kerület kiállítóit hiába keressük itt még a hadfölszerelési vállalatok között is, mert ezeknek székhelye nem a vidék, bőven arató részvényesei pedig éppenséggel nem vidékiek.

Ismét ott vagyunk néhány kiállítóval a 18-ik (vegyszeti ipari) csoportban, ahol részt vesznek: az ó-becsei első bácskai keményítő-gyár részvénysaság saját szekrényében kiváló keményítő és csiriz készítményeivel, Freund Lajos szentesi olajgyáros olajjal és repecakálcscsal, Lówy Adolf jónévj új-verbázi olajgyáros

A Zombori Takarékpénztár Mérleg- és Vagyon-kimutatása

1896. június hó 30-án (összehasonlítva az 1895. évi június hó 30-iki állással).

VAGYON	1895. június hó 30-án		1896. június hó 30-án		FEHER	1895. június hó 30-án		1896. június hó 30-án	
	frt	kr	frt	kr		frt	kr	frt	kr
Ingtalanokra bekebelezett kölcsönök	3,186,889	72	3.175,339	88	Befizetett részvénytőke	100,000	—	100,000	—
Leszámitolt váltók	572,206	40	637,185	78	Tartaléktőke	84,401	98	103,230	91
Jelzálogilag biztosított váltókölcsönök	295,101	—	320,285	—	Nyugdíjalap	10,674	37	16,306	77
Értékpapírokra adott előlegek	27,337	—	22,026	10	Külön tartalékalap	29,234	21	23,734	21
Értékpapírkészlet	499,000	—	403,500	—	Betételek (4 és 4½%)	4.281,842	95	4.334,011	40
Ezek után függő kamatok	4,812	33	333	33	Betételek után az első félévre járó kamatok	85,823	55	87,855	74
Végrehajtási árverésen megvett bérház	44,785	70	45,004	47	A betéti kamatok után járó kamatadó	8,582	36	8,785	58
Az intézeti 157. sz. ház értéke	46,213	20	45,401	33	A nyugdíjalap kamatai u. 10% kamatadó	—	—	33	75
Postatakarékpénztári cheque számlán	175	45	221	22	Előre bevett kamatok	66,620	—	54,070	—
Az Osztrák-Magyar-Bank giró számláján	—	—	242	76	Beszedett betáblázási illetékek	2,168	80	2,181	28
Hátralékos kamatok	9,540	—	12,425	—	Osztrák-Magyar-Bank giró számláján	59,383	04	—	—
A felszerelési tárgyak értéke	5,265	12	5,190	12	Tiszta jövedelem	22,056	83	30,608	84
Más intézeteknél elhelyezett tőkék	37,106	88	74,199	50	" " áthozat az 1895. évről	—	—	14,935	36
Pénzkészlet	22,355	29	34,399	35					
	4.750,788	09	4.775,753	84		4.750,788	09	4.775,753	84

Kelt Zomborban, 1896. évi június hó 30-án.

Sándor Béla s. k.,
igazgató.

Csarsch Sándor s. k.,
főkönyvelő.

Javitó műhely.

Varrógépek családok és iparosok részére.
Varrógépek családok és iparosok részére.

Aki 28 frtért egy jó, a legújabb vívmányokkal felszerelt szépen kiállított új
Singer-féle családi varrógépet
őhajt venni, forduljon bizalommal
MOLITOR A.
céghez ZOMBORBAN.
5 évi szavatosság.

Gépgyár, ércöntöde, javító műhely, varrógép raktár.
Varrógép alkatrészek, technikai árucikkek, szerszámok a legolcsóbb áron.
Apatini utca 6. sz. Saját házában. Alapított 1898. Bejegyzett cég.
Ügynökeim nincsenek, árucikkeimet magam árusítom.

Szabott olcsó árak. — Kerékpár javító műhely.

744. szám. 1896.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíró 1896. évi 8374 számú végzése következtében dr. Konyovits Dávid zombori ügyvéd által képviselt Sztójkov Mijó zombori lakos javára Bachrach Viktor zombori lakos ellen 161 frt 90 kr és járulékaik erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 340 frtra becsült 100 méterháza kocsz, 3 kocsi, 1 ló és butorneműekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.
Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró 11558/1896. sz. végzése folytán 161 frt 90 kr tőkekövetelés, ennek 1893. évi november hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 102 frt 80 krban bíróság már megállapított költség erejéig Zomborban alperes lakásán (apatini utca) leendő eszközzésére 1896-ik évi július hó 17-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.
Kelt Zomborban, 1896. évi június hó 30-án.
Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Házeladás.

A bajai uton levő 424. számú ház szabad kézből eladó.

Bővebbet **Georgievits Koszta** a zombori kereskedelmi és iparbank pénztárnoka nyújt.
3-1

Locomobil

8 lóerejű, Siegl-féle igen erős, kitiűnő karban, alig használt, fele áron eladó **dr. Luby Gyulánál Budapest, József-kört 45.** — Ugyanott a kiállítás tartamára **kényelmes lakás** kapható 3 személyre 4 frtért, 2 személyre 3 frtért naponta.
3-1

Zomber. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából

2810. sz.
kig. 1896.

HIRDETMÉNY.

Ó Kanizsa község tulajdonát képező vadászati jog 1896. évi augusztus hó 1-től számítottan 6 egymásután következő évre folyó évi július hó 13-án délelőtti 9 órakor fog Ó-Kanizsa község házában nyilvános szóbeli árverésen bérbe adatni.

Az árverési feltételek a községi könyvelői irodában, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Ó-Kanizsán, 1896. évi július hó 1-én.

Mihályi Sándor,
közs. jegyző. 2-2Körnözi László,
közs. bírő.

562. szám.
kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Karavukova községben egy 400 frt készpénz fizetéssel, szabad lakás és egy drb kert haszonélvezetével összekötött tanítónői állás megüresedvén, ezen állásra pályázat hirdettetik.

Felhívtnak mindazok, kik ezen magyar és német tannyelvű tanítónői állást elnyerni óhajtják, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket **folyó évi július hó 20-ig** az itteni községi iskolaszéki elnökséghez címezve nyújtsák be.

A megválasztandó tanítónő köteles leendő az ismétlődő iskolát, valamint a felsőbb osztályokban a női kézi munkát díjmentesen tanítani.

A megválasztott tanítónő állását folyó évi szeptember hó 1-ső napján elfoglalni köteles s e naptól fogva fizetése is folyóvá fog tétetni.

Karavukova, 1896. évi június hó 23-án.

Turnovszky Rudolf,
iskolaszéki v. elnök.

3460. szám.
kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

A bajai járáshoz tartozó Dautova községben lekötés folytán a községi végrehajtói állás üresedéséből jövőn, ezen állás betöltése végett pályázatot nyitok.
Ezen állás évi javadalmazása 300 frt készpénz előleges havi részletekben.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket a bajai járási szolgabírói hivatalhoz **folyó évi július hó 15-ig** nyújtsák be. Később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Baján, 1896. évi június hó 25-én.

Főszbiró szabads.
Ifj. Szutrély Lipót,
szolgabíró.

2-2

XI

Eg

resszu
fontoss
magyar
M
dani n
hogy a
képez
nem sz

M
— és
idegen
gyözel
nek tula
és hads
okát, h
laja por

S
hat a m
képzett,
a magya
ban gyö
magasan
geken, n
turálisab
fölyényét.

A m
— iskolá
A m
nézve —
iktatva va
fel iskolá
egy csapá
a felekezet
idejében m

S mi
házánk isk
értelemben
német, tó
tézkednek

A

Ha
Ne
Mara
Mely
Ne
Besz
De
Vom

A

Erdei Ró
tendő nehez
a kankánt, kö
Hogyne,
többnek. Sikk
ha csakhamar
azt sem tudta
a sok Jani, Fe
urak melyike
mondani szokta
Dömböy K
híreben állott,
jónévelést nov
bárócsáktól me
ezáltal megszer
helyen újbold